Region Midtjylland

Region Midtjyllands redegørelse til Det regionale udviklingsråd 2008

Bilag

til Kontaktudvalgets møde den 17. april 2008

Punkt nr. 5

Forslag til Region Midtjyllands redegørelse til Det regionale udviklingsråd 2008

1. Kontaktperson
Oplysning om kontaktperson i administrationen til brug for behandlingen i det regionale udviklingsråd.

2. Regionens navn
Region Midtjylland

3. Hvordan fungerede samarbejdet med kommunerne i forbindelse med indgåelse af rammeaftale for 2008?
Afkryds: Middel
(Valgmuligheder: Rigtig godt, godt, middel, mindre godt, dårligt)

4. Eventuelle kommentarer til samarbejdet med kommunerne omkring rammeaftaleindgåelsen
Region Midtjylland har oplevet, at der generelt er udvist stor deltagelse i forhold til det arbejde, der gik forud for indgåelse af Rammeaftale 2008. Dette gælder såvel den administrative styregruppe som de arbejdsgrupper, der forestod dele af det forberedende arbejde i forbindelse med indgåelse af aftalen.

I det løbende samarbejde med kommunerne oplever Region Midtjylland, at de regionale tilbuds planlægningsvilkår vanskeliggøres af den løbende overtagelsesmulighed og de meget usmidige vilkår for omlægninger, udbygninger og justeringer, der ligger i rammeaftalerne.

Herudover oplever Region Midtjylland, at det endnu ikke er lykkedes at indgå i en fremadrettet dialog om udviklingen for området, som rammeaftalen på det sociale område forudsætter.

De to nedenfor nævnte afsnit uddyber disse problemstillinger:

Overtagelser af sociale tilbud
Region Midtjylland oplever, at der med strukturreformen ikke eksisterer endelige aftaler om opgavefordelingen mellem region og kommuner på det sociale område. Kommunerne kan således ifølge lovgivningen til hver en tid hjemtage de regionalt drevne tilbud, såfremt de måtte have ønske herom. Med den nuværende ordning vil kommunale overvejelser om overtagelse blive præsenteret og drøftet i forbindelse med processen om indgåelsen af hvert års rammeaftale.

Langsigtet planlægning og udvikling af de regionalt drevne tilbud er med disse rammer gjort særdeles vanskelig på grund af den usikkerhed, der opstår med den konstante uvished om eventuel fremtidig kommunal overtagelse af de sociale tilbud. Denne usikkerhed præger arbejdsmiljøet i de enkelte tilbud og kan være med til at forstærke de problemer med rekruttering og fastholdelse af medarbejdere og ledere, som hele social- og sundhedsområdet i forvejen oplever.

For at kunne sikre ro til den faglige udvikling til gavn for tilbuddenes brugere, er det derfor Region Midtjyllands opfattelse, at muligheden for kommunale overtagelser alene bør kunne ske midt i hver valgperiode.

Herudover har Region Midtjylland i en række tilfælde oplevet, at en beliggenhedskommune har rettet forespørgsel direkte til de regionalt drevne tilbud om en evt. overtagelse. Sådanne uofficielle kommunale overvejelser om overtagelser er også en kilde til usikkerhed blandt medarbejderne.

Region Midtjylland anerkender kommunernes entydige kompetence til at hjemtage regionale tilbud. Samtidig er det Region Midtjyllands opfattelse, at henvendelser om evt. overtagelser bør ske til den politisk-administrative ledelse for at sikre en ordentlig og inddragende proces og dialog med de berørte medarbejdere og dermed undgå yderligere usikkerhed for ledere og medarbejdere, som kan gå ud over kvaliteten og den fortsatte udvikling af tilbuddene.

Koordinering og planlægning udenfor regi af rammeaftalerne
Region Midtjylland har erfaret, at de 19 kommuner i Region Midtjylland har igangsat en fælles analyse af socialområdet, der skal danne grundlag for at vurdere hvilke opgaver, der fremover kan løses i henholdsvis egen kommune, mellemkommunalt, regionalt og landsdækkende regi. Region Midtjylland er ikke inviteret til at deltage i dette arbejde.

Region Midtjylland vurderer, at det af kommunerne nedsatte analysearbejde reelt betyder, at der nu planlægges i to spor på det sociale område.

For Region Midtjylland har det den konsekvens, at regions koordinerende funktion af kapaciteten og udviklingen af de sociale tilbud vanskeliggøres, da drøftelsen om den fremadrettede udvikling på området ikke længere synes gennemsigtig. Region Midtjylland vil derfor gerne understrege, at regionens behov for at kunne agere forudseende og imødekomme kommunernes og brugernes behov, fordrer åbenhed og dialog i samarbejdet med kommunerne.

5. Er der i forbindelse med strukturreformen forhold, som udgør særlige udfordringer for regionen?
Afkryds: Ja

6. Hvilke udfordringer ser Regionsrådet?
Udfordringer i forhold til leverandørrollen
På en lang række af Region Midtjyllands tilbud er der større efterspørgsel, end regionen kan imødekomme. Da kapacitetstilpasninger aftales i rammeaftalen, kan kapaciteten ikke umiddelbart ændres i forhold til den kommunale efterspørgsel efter pladser. På tilbud, hvor der ikke er mulighed for at operere med merindskrivning inden for de eksisterende fysiske rammer, sker det, at regionen er nødt til at afslå, når en kommune henvender sig med henblik på en plads. Mange af disse henvendelser drejer sig om borgere, som ikke kan vente på et tilbud.

Merindskrivningen kan også aflæses på regionens socialpsykiatriske tilbud. Der opleves således et stigende pres på de psykiatriske afdelinger, fordi personer, som er færdigbehandlede og venter på kommunal visitation eller på et visiteret socialpsykiatrisk tilbud, ikke kan udskrives. På regionsplan drejer det sig primo 2008 om 28 personer.

Det er Region Midtjyllands vurdering, at kommunerne i processen omkring udarbejdelsen af de kommunale redegørelser har forudsat at fastholde serviceniveauet og dermed antallet af pladser på et uændret niveau, men at den reelle efterspørgsel har været højere. Dette har gjort det vanskeligt at tilrettelægge kapaciteten optimalt, især vedrørende tilbud til den gruppe af borgere, som har de mest komplekse problemstillinger. Denne gruppe har brug for en hurtig indsats, hvilket kan være vanskeligt at sikre med de nuværende vilkår for kapacitetstilpasninger.

Udfordringer i forhold til koordinatorrollen
En række lovgivningsmæssige forhold vanskeliggør rammeaftaleprocessen og dermed regionens koordinerende funktion af kapacitet og udvikling af de sociale tilbud.

For det første omfatter rammeaftalerne ikke alle relevante tilbud på området, idet nye tilbud oprettet af kommunerne efter 1. januar 2007 ikke indgår i rammeaftalesamarbejdet. Dette gælder, uanset det lovgivningsmæssige grundlag er det samme, som gælder for de tilbud, der er omfattet af rammeaftalerne. Det betyder, at de nye tilbud formelt set ikke indgår i koordineringen af kapaciteten, ligesom tilbuddene ikke er omfattet af det regionale leverandøransvar, der gør, at den givne kommune er forpligtiget til at stille pladser til rådighed for de øvrige kommuner.

For det andet falder tidsfristen og processen for indgåelsen af rammeaftalerne (15. oktober) rent tidsmæssigt sammen med den kommunale budgetproces. Det giver en udfordring omkring aftaler og beregning af taksterne for rammeaftalens tilbud. Det er derfor vanskeligt at gennemføre reelle drøftelser af de økonomiske og budgetmæssige rammer for de sociale tilbud, der er omfattet af rammeaftalen.

Udfordringer i forhold til rekruttering og fastholdelse
Region Midtjylland oplever i stigende grad, at ledere og medarbejdere er præget af den konstante usikkerhed om, hvorvidt det organisatoriske tilhørsforhold for deres arbejdsplads skifter. Usikkerheden betyder bl.a., at langtidsplanlægning i forhold til udviklingsprojekter, kapacitetsplanlægninger, nybyggeri og renovering vanskeliggøres, hvilket kan hæmme den nødvendige udviklingsproces for de mest specialiserede indsatser.

De problemer med rekruttering og fastholdelse af velkvalificerede medarbejdere og ledere, som hele social- og sundhedsområdet i forvejen oplever, kan således på sigt betyde øgede problemet med rekruttering og fastholdelse for de regionale tilbud.

7. Hvilke tiltag har regionen overvejet eller iværksat for at for at imødekomme disse særlige udfordringer?

Udfordringer i forhold til leverandørrollen
For at imødekomme efterspørgslen fra kommunerne arbejder regionen med merindskrivning, hvor det er muligt. Det bemærkes i den forbindelse, at der med merindskrivning følger et budget til at løse opgaven.

Der er endvidere etableret et smidigt og fleksibelt samarbejde mellem tilbuddene, således at kommunen/brugeren i de tilfælde, hvor det er relevant og muligt, kan henvises til et andet egnet tilbud i Region Midtjylland, såfremt det efterspurgte tilbud er fuldt belagt. I den forbindelse er der gjort en stor indsats for at udbrede kendskabet til variationen i de regionale tilbud blandt de kommunale sagsbehandlere. Dette er bl.a. gjort gennem en række møder med kommunerne.

Herudover har Region Midtjylland efter aftale med kommunerne i rammeaftalerne for 2007 og 2008 foretaget en række kapacitetsudvidelser, som beskrives nærmere senere.

Region Midtjylland tror på, at et tæt samarbejde med kommunerne er meget vigtigt for at sikre en så smidig og kvalificeret sagsbehandling som mulig. Derfor afholdes jævnligt møder med kommunerne for at sikre et godt samarbejde om de indgåede aftaler samt for at aftale nye initiativer og indgåelse af nye aftaler.

Udfordringer i forhold til koordinatorrollen
I forhold til de lovgivningsmæssige frister og forhold vil Region Midtjylland gerne opfordre til, at kommunale tilbud etableret efter 1. januar 2007 også indgår i den årlige rammeaftale, således at der via rammeaftalen dels skabes et mere samlet overblik over udbuddet af tilbud på socialområdet, dels får disse nye kommunale tilbud omfattet af det regionale leverandøransvar.

Region Midtjylland har gjort opmærksom på problemstillingen vedr. sammenfaldet mellem fristen for indgåelse af rammeaftale og godkendelsen af de kommunale budgetter via Danske Regioner.

I forhold til udfordringerne omkring koordinering og planlægning er der i regi af Den administrative styregruppe taget initiativ til at nedsætte en arbejdsgruppe, som har til formål at forestå det forberedende arbejde til et fælles ventelistesystem.

Med henblik på løbende at tilpasse tilbudsviften i forhold til efterspørgslen er det aftalt i såvel rammeaftalen for 2007 og 2008, at der skal udarbejdes kvartalsvise oversigter over forbrug og dimensionering på de af rammeaftalen omfattede tilbud. I forbindelse med indgåelsen af rammeaftalen for 2008 er det endvidere aftalt, at Region Midtjylland videreudvikler vidensgrundlaget for drøftelserne af kapaciteten.

Region Midtjylland og administrative repræsentanter for regionens 19 kommuner afholdt i december 2007 et strategiseminar med henblik på at drøfte rammeaftalesystemet og samarbejdet om planlægnings- og udviklingsopgaven på det specialiserede socialområde. Forventningen er, at seminaret kan medvirke til at udvikle samarbejdet yderligere, især med henblik på at opnå en mere åben og gennemsigtig dialog om udviklingen på området. Dette gælder både i samarbejdet kommunerne imellem og mellem kommunerne og Region Midtjylland.

Udfordringer i forhold til rekruttering og fastholdelse
I forhold til at imødegå situationen omkring rekruttering og fastholdelse vil Region Midtjylland arbejde for, at der i forbindelse med indgåelse af Rammeaftale 2009 bliver drøftet nærmere procedurer for hvordan processen omkring evt. kommunale overtagelser af regionale tilbud skal foregå.

Herudover arbejdes der på flere områder med rekruttering og fastholdelse af personale. Et særligt fokusområde er kompetenceudvikling og styrkelse af faglige miljøer, hvor der bl.a. søges etableret en række netværksuddannelsesstillinger, hvor uddannelse kombineres med en rotationsordning mellem relevante tilbud.

Åben dialog om, at den usikkerhed der præger området, er et arbejdsvilkår, og netværksskabende projekter på tværs i regionen, er også redskaber, som regionen har taget i brug.

Region Midtjylland har ekstra opmærksomhed på de ledelsesmæssige udfordringer, som det giver at arbejde med medarbejdere, som oplever stor usikkerhed om deres jobsituation. Der gøres i den forbindelse en stor indsats for at fastholde og efteruddanne mellemlederne, som er helt centrale garanter for kvaliteten på tilbuddene, ligesom regionen i perioden 2008 til 2010 igangsætter et projekt om organisations- og lederudvikling for alle ledere på socialområdet.

Regionen ser det løbende kvalitetsarbejde som et væsentligt element i at kunne fastholde og rekruttere dygtige medarbejdere, bl.a. fordi arbejde med kvalitetsudvikling sætter fagligheden i centrum for opgaveløsningen. Som leverandør af højt specialiserede ydelser vægter Region Midtjylland derfor den faglige udvikling meget højt. På alle områder arbejdes intenst med kvalitetsudvikling internt i regionen, ligesom Region Midtjylland tager meget aktiv del i det arbejde som pågår med en fælles kvalitetsmodel på socialområdet.

For øjeblikket arbejdes på kvalitetsområdet bl.a. med ICF (International Klassificering af Funktionsevne), som er en international WHO godkendt klassifikation, som skal sikre en systematisk vurdering af funktionsevne på faste parametre og med udgangspunkt i udviklingsmål og en målrettet indsats.

Herudover arbejdes der med resultatdokumentation, som er en måde at sammenholde kommunernes mål med faktiske opnåede resultater og med audit, som er en metode til at sikre vidensudveksling og etablering af faglig behandlingsvejledning på tværs af organisationen.

8. Evt. bemærkninger til disse tiltag
På baggrund af ovennævnte er det Region Midtjyllands vurdering, at der på mange fronter arbejdes på at udvikle løsninger og dermed imødekomme de udfordringer, som strukturreformen har betydet for region og kommuner.

Det er i den forbindelse vigtigt at bemærke, at en række af de oven for beskrevne tiltag enten bør eller skal ske i et tæt samarbejde med regionens kommuner. Den fælles forståelse af opgaverne på socialområdet og den fremadrettede dialog mellem kommuner og region er en forudsætning herfor.

9. Regionsrådets beskrivelse af generelle problemstillinger knyttet til strukturreformen
Perspektiver på udbud af specialiserede tilbud i et rammeaftalesystem
Det er afgørende for den fortsatte forsyningssikkerhed og udvikling af det sociale område, at rammeaftalesystemet fungerer efter hensigten. Idet alle rammeaftalens tilbud er omfattet af det regionale leverandøransvar, er såvel kommuner som region forpligtiget til at stille tilbud til rådighed for alle kommuner i regionen. Dette skal sikre, at den enkelte kommune kan finde et kvalificeret tilbud til alle målgrupper, uanset om der er tale om et af kommunens egne tilbud, et tilbud i en anden kommune eller et regionalt tilbud.

Princippet om det regionale leverandøransvar er især vigtigt i de situationer, hvor en borger har brug for et specialiseret tilbud, som ikke udbydes af alle kommuner. For til stadighed at kunne finde plads til brugere med behov for et specialiseret tilbud og fastholde denne specialisering, er det vigtigt, at tilbuddene omfattet af det regionale leverandøransvar fortsat er til rådighed for alle borgere i regionens område, og ikke kun for borgere fra tilbuddets beliggenhedskommune. En glidning på dette område kan dels reducere muligheden for at finde et kvalificeret tilbud til den enkelte borger, dels føre til en udhuling af et tilbuds kvalitet og driftsgrundlag.

At der sker en fælles koordinering og planlægning kommuner og region imellem er derfor helt central. Region Midtjylland oplever imidlertid styringen gennem rammeaftaler som ufleksibel, idet en smidig kapacitetstilpasning af de specialiserede tilbud i forhold til udviklingen i brugernes behov er blevet vanskelig at gennemføre, fordi kapacitetstilpasninger skal godkendes af samtlige kommuner.

10. Anbringelsesområdet
11. Er Regionsrådet driftsherre for sikrede eller særligt sikrede institutioner?
Afkryds: Ja

12. Hvor land tid var den gennemsnitlige ventetid i 2007 for anbringelse i sikrede og særligt sikrede institutioner?
3 døgn.

13. Botilbud for voksne
14. Har Regionsrådet justeret, udvidet eller tilpasset eksisterende botilbud i 2007?
Afkryds: Ja

15. Beskriv disse ændringer
Via rammeaftalen har Region Midtjylland forpligtiget sig til løbende at tilpasse kapaciteten i forhold til kommunernes efterspørgsel efter pladser og tilbud.

I 2007 har dette konkret betydet, at Region Midtjylland har måttet etablere overbelægning indenfor de eksisterende fysiske rammer på en række områder med henblik på at imødekomme efterspørgslen. Herudover er der i løbet 2007 etableret et mindre antal permanente pladser efter aftale med kommunerne.

Senhjerneskadede
Det af Århus Amt påbegyndte byggeri på Tagdækkervej i Hammel blev i november 2006 taget i brug til borgere med erhvervet hjerneskade eller en varig betydelig fysisk funktionsnedsættelse. I 6 af de i alt 24 pladser på Tagdækkervej i Hammel er der i 2007 oprettet et midlertidigt rehabiliteringstilbud til personer med erhvervet hjerneskade.

I boligerne på Svalevej 5 i Assentoft er et tilbud til personer med erhvervet hjerneskade og udadreagerende adfærd udvidet med 7 pladser til i alt 13 pladser. 6 af de eksisterende pladser er konverteret til denne målgruppe.

I forbindelse med nybyggeri på Yding gl. skole, som er overtaget fra Århus Amt, er antallet af pladser til yngre voksne med ADHD eller ADHD-lignende problemstillinger øget fra 4 til 8 pladser.

Udviklingshæmmede og autister
Enghuset og Trindvold i Hedensted er ledelsesmæssigt og organisatorisk samlet under navnet Bo Hedensted.

Der er færdiggjort en række byggerier fra de tidligere amter. Bygningerne ved Granbakken Boform i Paderup, Hinnerup Kollegiets afdeling i Gødvad og Saustrup Botilbud er taget i brug og fuldt belagt. Byggerierne Trindvold i Hedensted og på Møgelkærvej i Viborg er klar til ibrugtagning.

Byggeriet af et af Vejle Amt påbegyndt projekt af 47 boliger med tilhørende aktivitets- og administrationsfaciliteter som erstatning for ikke-tidssvarende boliger på Bo Horsens er overtaget af Region Midtjylland. Byggeriet forventes færdigt i efteråret 2009.

Sindslidende
Grundet efterspørgsel af tilbud til borgere med meget komplekse problematikker (herunder vold og udadreagerende adfærd) og store vanskeligheder med at være sammen med andre, er der i 2007 opsat 2 pavilloner som midlertidige løsninger på Blåkærgård i Viborg. I 2008 er der etableret 4 specialpladser på Blåkærgård i Viborg, som kan bruges til enkeltmandsprojekter. Den samlede placering giver mulighed for en mere hensigtsmæssig personaleudnyttelse og faglig synergi.

På Sønderparken i Hornsyld er et opsøgende forsorgstilbud med 10 pladser nedlagt i enighed med Horsens kommune. 5 af pladserne varetages fremover af Horsens kommune, og de sidste 5 er konverteret til støttecenterpladser. Pladser i støttecenteret er opnormeret fra 18 til 25 pladser i 2007, og fra 25 til 30 pladser i 2008.

16. Hvad ønsker Regionsrådet at opnå ved ændringerne?
Højne kvaliteten: Afkryds ja
Udvidelse af målgruppen: Afkryds ja
Øge kapaciteten: Afkryds ja
Nedsætte kapaciteten: Afkryds ja
Opnå besparelser: Afkryds nej
Andet: Afkryds ja

Andet beskrives kort:
- Opnå samlet ledelse.
- Videreføre og implementere tidligere amters beslutninger.
- Give tilbud til færdigbehandlede patienter og dermed nedsætte presset på psykiatrisk afdeling.
- Leve op til rammeaftalens krav om løbende tilpasning.

17. Har Regionsrådet oprettet eller planlagt nye botilbud i 2007 og 2008?
Afkryds: Nej

18. Beskriv de oprettede eller planlagte botilbud, herunder om de oprettes i samarbejde med andre
Tom.

19. Beskriv kort hvilke vidensnetværk omkring botilbud regionen deltager i
Nationale: Afkryds Ja, se spørgsmål 20
Regionale: Afkryds Ja, se spørgsmål 20
Lokale: Afkryds Ja, se spørgsmål 20

20. Evt. kommentarer til netværkssamarbejde
Psykisk og fysisk handicappede
Region Midtjyllands tilbud for psykisk og fysisk handicappede samt socialt udsatte deltager alle i faglige, regionale netværk hvor forstandere, og for nogle netværks vedkommende også stedfortrædere, mødes 3-6 gange årligt omkring faglig sparring og vidensdeling.

Høskoven i Aarhus, AU-centret i Holstebro, Nørholmkollegiet i Herning og Hinnerup Kollegiet i Hinnerup er alle VISO-leverandører.

På misbrugsområdet deltager Region Midtjyllands ledere og medarbejdere i mange forskellige vidensnetværk, herunder bl.a.:
- Regional netværksgruppe af ledere af misbrugstilbud Misbrugsnet – et nationalt internetbaseret vidensnetværk
- Ansatte pædagoger og socialrådgivere på Hvilstedhus ved Århus deltager i deres respektive fagforeningers nationale misbrugsnetværk
- Ad hoc samarbejde med Center for Rusmiddelforskning
- Nationalt netværk under Selskab for addictiv medicin
- Centerlederforeningen for stofmisbrugsområdet

På senhjerneskadeområdet deltager Region Midtjyllands medarbejderne i nationale netværk vedr. hjerneskader organiseret i deres respektive fagforeninger. Det være sig pædagoger, socialrådgivere, fysioterapeuter, ergoterapeuter m.fl. Desuden deltager ledere og/eller medarbejdere i nationale vidensnetværk via:
- Hjerneskadeforeningen
- HjerneSagen
- Videnscenter for Hjerneskade

På autismeområdet deltager gør regionens ledere og medarbejdere brug af Videnscenter for Autisme og Center for Autisme og på området for udviklingshæmmed gør ledere og/eller medarbejdere brug af Vidensteamet (Det landsdækkende vidensteam vedrørende psykisk handicappede og senhjerneskadede med problemskabende adfærd), hvor Region Midtjylland har sekretariatsfunktionen.

På området for domfældte/udadreagerende udviklingshæmmede gør ledere og/eller medarbejdere brug af NDU (Det landsdækkende netværk vedrørende Domfældte Udviklingshæmmede). Her har Region Midtjylland ligeledes sekretariatsfunktionen.

Sindslidende
Region Midtjyllands tilbud for sindslidende er med i et Nordisk netværk for behandling af dobbeltdiagnose patienter/beboere. Tilbuddene deltager desuden i JYFE (Jysk socialforsknings- og evalueringssamarbejde). En række af tilbuddene indgår i regionale netværk eller netværk med lignende tilbud andre steder i Danmark, ligesom tilbuddene afholder fælles møder og temadage.

Endeligt er der i 2007 nedsat et socialpsykiatrifagligt råd, som rådgiver psykiatri- og socialområdets ledelse i socialpsykiatrifaglige spørgsmål.

Sammenfatning
Region Midtjylland prioriterer netværkssamarbejde højt, fordi regionen mener, at faglige netværk er et vigtigt værktøj til at fastholde og udvikle kvaliteten.

Derfor er det også i både rammeaftalen for 2007 og 2008 besluttet, at der skal nedsættes faglige netværk mellem kommunerne og regionen på en række områder.

Region Midtjylland oplever imidlertid, at kommunerne i 2007 ikke har haft ressourcer til at prioritere netværksarbejdet med den konsekvens, at mange af de besluttede netværk endnu ikke er i funktion, hvilket på sigt kan udgøre en risiko for manglende vidensdeling.

21. Sammenfattende beskrivelse og vurdering af udvikling i forsyningsforpligtelse ift. botilbudsområdet

Psykisk og fysisk handicappede
På grund af en række nyopførte tilbud med ubesatte pladser var belægningsprocenten relativ lav på området ved Region Midtjyllands opstart. I løbet af 2007 er den samlede belægning (dag- og døgntilbud) øget betydeligt. Samlet set er der nu kun en begrænset ledig kapacitet på området.

På følgende områder vurderes der at være efterspørgsel efter regionale specialiserede tilbud, som i øjeblikket ikke kan imødekommes:

- I den østlige del af regionen kan den kommunale efterspørgsel efter midlertidige rehabiliteringstilbud ikke imødekommes, og udskrivningstakten fra Hammel Neurocenter kan ikke følges af de regionale tilbud.
- Der er fortsat stor efterspørgsel efter pladser til personer med erhvervet hjerneskade med problemskabende adfærd.
- Den kommunale efterspørgsel efter pladser til personer med ADHD kan i øjeblikket ikke imødekommes.
- I den sydøstlige del af regionen kan efterspørgslen efter tilbud til udviklingshæmmede i øjeblikket ikke imødekommes.
- Der er fortløbende efterspørgsel på specialtilbud til udviklingshæmmede med udadreagerende adfærd.
- Der er generelt stor efterspørgsel efter tilbuddene til borgere med autisme spektrum forstyrrelser. Det gælder ikke mindst til gruppen med Aspergers Syndrom.
- I det vestjyske område er der indledt en dialog med Ringkøbing-Skjern, Struer og Lemvig kommuner om den geografiske dækning af autismetilbuddene.
- Der efterspørges et tilbud til borgere med autisme spektrum forstyrrelser med problemskabende adfærd. Der findes i dag ikke et specialiseret tilbud til denne gruppe.

Sindslidende
Det er pt. vanskeligt at imødekomme behovet for socialpsykiatriske pladser til ældre brugere, som samtidigt har somatiske behov, og til unge, der har behov for et midlertidigt tilbud.

22. Behandlingstilbud/misbrugsområdet
23. Har Regionsrådet iværksat initiativer på misbrugsområdet i 2007?
Afkryds: Ja

24. Beskrivelse af disse initiativer
Region Midtjylland har pr. 1. januar 2008 lagt Misbrugscenter Midtjylland og Ungdomscenter Midtjylland sammen til én organisatorisk enhed med navnet Rusmiddelcenter Midtjylland. Herved er opnået en række faglige og personalemæssige fordele.

Fra efterår 2007 til forår 2008 gennemgår alle medarbejdere i Rusmiddelcenter Midtjylland et kompetenceudviklingsforløb med afsæt i en systemisk, anerkendende tilgang.

Rusmiddelcenteret har oprettet et Gravid- og Familieteam, som yder behandling til gravide stofmisbrugere og deres familier. Teamet har i 2007 haft flere opgaver end forventet.

Herudover har centeret udviklet og udbudt et uddannelsesforløb for kommunale sagsbehandlere om unge med stofmisbrug og et efterbehandlingsforløb på udslusningshjemmet Hvilstedhus i Viby J.

Endelig har centeret udvidet den sygeplejefaglige indsats til gavn for den svært kronificerede gruppe af personer med langvarigt stofmisbrug.

I samarbejde med det behandlingspsykiatriske område er følgende initiativer igangsat:
- Der har på baggrund af ændringerne i opgavefordelingen i forbindelse med kommunalreformen været nedsat en temagruppe om samarbejdet om indsatsen i forhold til psykisk syge med et misbrug (dobbeltdiagnosepatienter) på tværs af region og kommuner. Teamgruppens anbefalinger er blevet fulgt op i Region Midtjyllands psykiatriplan og den igangværende revision af sundhedsaftalerne.
- Der har været afholdt en konference for nordiske lande "beat the dragon" vedr. viden/forskning om nyeste resultater og behandlingsmetoder samt mulighed for etablering af netværk.
- Team for misbrugspsykiatri er leverandør til VISO.

25. Planlægger regionen initiativer på misbrugsområdet i 2008?
Afkryds: Ja

26. Beskrivelse af disse initiativer
Region Midtjylland skal i 2008 arbejde videre med at konsolidere Rusmiddelcenter Midtjylland, herunder skal de to sammenlagte afdelinger samplaceres i lokaler i Århus.

Der skal endvidere arbejdes på at sikre, at Rusmiddelcenteret til stadighed har en bred vifte af specialiserede ydelser, og at de personalemæssige og faglige muligheder optimeres for dermed at sikre høj professionalitet og kvalitet i ydelserne.

Rusmiddelcenteret har desuden potentiale til at udvikle flere specialtilbud til kommunerne om supervision og undervisning samt konsulentbistand i øvrigt i forbindelse med viden om og organisering af tilbud om misbrugsbehandling.

I forbindelse med revisionen af sundhedsaftalerne mellem regionen og kommunerne i Region Midtjylland for 2008 er det aftalt at styrke samarbejdet om dobbeltdiagnosepatienter yderligere i de kommende år. I første omgang skal der etableres fælles teams mellem den

regionale behandlingspsykiatri og kommunernes misbrugs- og støttetilbud. Efterfølgende etableres en lokal koordinatorfunktion i de lokale fællesteams og en videnscenterfunktion med Team for Misbrugspsykiatri, Århus Universitetshospital, Risskov som regionsdækkende videnscenter.

Det er endvidere aftalt, at der i forbindelse med rammeaftalen på det sociale område skal tages stilling til behovet for at specialisere de socialpsykiatriske bosteder i forhold til mennesker med sindslidelser, som også har et misbrug.

I Region Midtjyllands psykiatriplan er der lagt op til en specialisering og udbygning af behandlingen af dobbeltdiagnosepatienter gennem etablering af et dobbeltdiagnoseteam i Horsens, en udbygning af dobbeltdiagnoseteamet i Holstebro og videreførelse af Team for Misbrugspsykiatri i Risskov med funktion som regionalt videnscenter.

27. Har eller planlægger regionen samarbejde mellem regionsrådene eller med kommuner på misbrugsområdet?

Region Midtjylland har aftale om lægeydelser med kommunerne i det tidligere Århus Amt og om at varetage stofmisbrugsbehandlingen i Odder, Skanderborg og Favrskov Kommuner.

28. Sammenfattende beskrivelse og vurdering af udvikling på behandlingstilbud/misbrugsområdet

Sammenlægningen af de to tilbud, Misbrugscenter Midtjylland og Ungdomscenter Midtjylland til én organisatorisk enhed; Rusmiddelcenter Midtjylland forventes i kraft af større volumen at være mere modstandsdygtig i forhold til ændringer i efterspørgslen og være mere fleksibel i forhold til kommunale samarbejdspartnere.

I forbindelse med revisionen af sundhedsaftalerne mellem regionen og kommunerne i Region Midtjylland i 2008 er det aftalt at styrke samarbejdet om dobbeltdiagnosepatienter yderligere i de kommende år bl.a. gennem etablering af fælles teams mellem den regionale behandlingspsykiatri og kommunernes misbrugs- og støttetilbud.

I Region Midtjyllands psykiatriplan er der lagt op til en specialisering og udbygning af behandlingen af dobbeltdiagnosepatienter gennem etablering af et dobbeltdiagnoseteam i Horsens, en udbygning af dobbeltdiagnoseteamet i Holstebro og videreførelse af Team for Misbrugspsykiatri i Risskov med funktion som regionalt videnscenter.

29. Hjælpemidler, boligindretning og biler

30. Har eller planlægger Regionsrådet samarbejder mellem regionsrådene eller med kommuner indenfor hjælpemiddelområdet?

Afkryds: Nej.

31. Beskriv kort hvilke vidensnetværk om hjælpemidler, boligindretning og biler, regionen deltager i

Afkryds: Deltager ikke i netværk.

32. Evt. kommentarer til disse netværkssamarbejder

Grundet manglende driftsgrundlag har Region Midtjylland besluttet at lukke Region Midtjyllands Hjælpemiddelrådgivning pr. 1. januar 2008.

33. Sammenfattende beskrivelse og vurdering af udvikling på hjælpemiddelområdet

Region Midtjylland har besluttet at lukke Region Midtjyllands Hjælpemiddelrådgivning pr. 1. januar 2008 som konsekvens af, at kun én kommune i Region Midtjylland har valgt at tegne et relativt lille abonnement på ydelser leveret af Hjælpemiddelrådgivningen i 2008.

At Hjælpemiddelrådgivningen lukkes betyder, at et fagligt miljø med stor ekspertise spredes. Ekspertisen består bl.a. af områder som siddestillingsanalyse til kørestolsbrugere, specialrådgivning om indretning af biler/busser og bolig samt specialrådgivning om hjælpemidler.

34. Dagtilbud

35. Hvor mange personer er indskrevet til regionsdrevne dagtilbud pr. 31. december 2007?

På handicapområdet: 574
På psykiatriområdet: 70

36. Hvor mange personer venter på et regionsdrevet dagtilbud pr. 31. december 2007?

I beskyttet beskæftigelse (§ 103): 0
I aktivitetstilbud (§ 104): 0

37. Hvor lang tid var den gennemsnitlige ventetid på et regionsdrevet dagtilbud i 2007?

I beskyttet beskæftigelse (§ 103): 0
I aktivitetstilbud (§ 104): 0

38. Hvilke samværstilbud, væresteder og lignende drives af Regionsrådet?

Region Midtjylland driver følgende dagtilbud (Angivelse af målgruppe i parentes efter tilbuddet er på overordnet niveau):
Aktivitets- og samværstilbud, Gården, Paderup (Fysisk handicap)
Aktivitets- og samværstilbuddet, Tagdækkervej (Fysisk handicap)
Rehabiliteringstilbuddet, Tagdækkervej (Fysisk handicap)
Daghjem, NP Josiassensvej (Fysisk handicap)
Dagtilbud Aktivitetscenter, Odder, Elbæk Højskole (Fysisk handicap)
Aktivitets- og samværstilbud, Gødvad (Fysisk handicap)
Bag værket Samværstilbud, Hinnerupkollegiet (Psykisk handicap)
Aktivitetscenter, Høskoven Trænings-, Bo- og Aktivitetshus (Fysisk handicap)
Dagcenter, Høskoven Trænings-, Bo- og Aktivitetshus (Fysisk handicap)
Daghjem, Høskoven Trænings-, Bo- og Aktivitetshus (Fysisk handicap)
Daghjem, Assentoft (Fysisk handicap)
Daghjem, Lene Bredahlsgade, Bo- og Aktivitetstilbuddet Assentoft (Fysisk handicap)
Daghjem, Granbakken (Psykisk handicap)
Aktivitets- og udviklingscentret, AU-Centret (Fysisk handicap)
AU-Centret, Holstebro (Fysisk handicap)
Aktivitets- og samværstilbud, Nørholm Kollegiet (Psykisk handicap)
Værkstedet Saustrup, Dagcenter, Saustrup (Psykisk handicap)
Værkstedet Saustrup epilepsiafdeling, Saustrup (Psykisk handicap)
Aktivitets- og samværstilbud 1, Enghuset (Psykisk handicap)
Aktivitets- og samværstilbud 2, Enghuset (Psykisk handicap)
Fogedvænget (Fysisk handicap)
Dagtilbud, Møgelkjærvej (Psykisk handicap)
Aktivitetshuset, Idavang (Psykisk handicap)
Dagtilbud, Stormly (Psykisk handicap)
Ryvej Daghjem, Hinnerup Kollegiet (Psykisk handicap)
Aktivitets- og samværstilbud, Elbæk/Odder/Yding, Elbæk Højskole (Fysisk handicap)
Ved Værket Dagtilbud, Hinnerupkollegiet (Psykisk handicap)
Værkstedet Aktivitetscenter, Hinnerupkollegiet (Psykisk handicap)
Værkstedet Dagcenter, Hinnerupkollegiet (Psykisk handicap)
Værkstedet Daghjem, Hinnerupkollegiet (Psykisk handicap)

Dagcenter Handi-Ka, Høskoven Trænings-, Bo- og Aktivitetshus (Fysisk handicap)
Daghjem Handi-Ka, Høskoven Trænings-, Bo- og Aktivitetshus (Fysisk handicap)
Dagcenter, Bo- og Aktivitetstilbuddet Assentoft (Fysisk handicap)
H.L.T. Værkstedet, AU-Centret (Fysisk handicap)
Værkstedet Saustrup (Psykisk handicap)
Værkstedet, Tørring, Gudenåkollegiet (Psykisk handicap)
Aktivitets- og Udviklingscenter, Urbakken (Sindslidende)
Center for beskæftigelse, Horsens (Sindslidende)

39. Beskriv kort hvilke vidensnetværk omkring dagtilbud regionen deltager i
Nationale: Afkryds Ja, se spørgsmål 20
Regionale: Afkryds Ja, se spørgsmål 20
Lokale: Afkryds Ja, se spørgsmål 20

40. Evt. kommentarer til disse netværkssamarbejder
Region Midtjylland henviser til besvarelserne af spørgsmål 20, idet alle Region Midtjyllands dagtilbud er placeret i tilknytning til et botilbud.

41. Sammenfattende beskrivelse og vurdering af udvikling på dagtilbudsområdet
Alle Region Midtjyllands dagtilbud er tilknyttet et botilbud, hvilket bevirker, at regionen opnår sammenhængskraft og synergi mellem de to områder.

Det gælder for de fleste dagtilbud, at de både har brugere, der bor i det tilknyttede botilbud, og brugere, der kommer andre steder fra.

Der er en generel tendens til dalende efterspørgsel fra brugere, der ikke modtager et tilknyttet døgntilbud. Denne tendens er mest markant på hjerneskadeområdet.

42. Specialundervisningsområdet
43. Er regionen driftsherre for specialundervisningstilbud?
Afkryds: Ja

44. Beskriv kort hvilke vidensnetværk omkring specialundervisning regionen deltager i
Nationale: Afkryds Ja, se spørgsmål 45
Regionale: Afkryds Ja, se spørgsmål 45
Lokale: Afkryds Ja, se spørgsmål 45

45. Evt. kommentarer til disse netværkssamarbejder
Region Midtjylland har etableret et skolenetværk bestående af skoleledere på interne skoler i tilknytning til regionens tilbud. Netværket er et forum for drøftelser af pædagogik og undervisning på regionens skoletilbud. Dette indbefatter opfyldelse af folkeskoleloven og implementering af ændringer samt forhold vedrørende lærerne. De konkrete emner og temaer beskrives fra år til år i en årsplan og evalueres internt i en årsberetning.

Regionens Tale & Høre Institut deltager i det nationale DTHS-samarbejde (Dansk Tale Høre Forenings Sammenslutning), det nationale faglige netværk Vidensnettet (et vidensnetværk for tale hørepædagoger), det nationale og nordiske Orofaciale netværk (småbørn), Netværk vedr. segmantisk-pragmatisk børn, regionalt netværk vedr. børn med generelle problemer, JYFE-netværk (senhjerneskadeområdet), Netværk vedr. landskursus for afasiramte, netværk vedr. landskursus for laryngectomerede og samarbejder med DAVS (Dansk Videnscenter for Stammen).

Regionens Center for Syn og Kommunikation deltager på ledelsesplan i DTHS (Samrådet af Danske Tale- Høre og Synsinstitutioner), fagligt landsdækkende netværk på

Småbørnsområdet, Skole- og ungdomsområdet og Mobility- og adl-instruktører samt netværk for nøglepersoner i forhold til statslig indsats på arbejdsmarkedsområdet og Nordisk netværk for arbejdsmarkedsindsats på synsområdet.

46. Har Regionsrådet justeret, udvidet eller tilpasset specialundervisningstilbud i 2007?
Afkryds: Nej.

47. Beskriv disse ændringer
Tom.

48. Hvad ønsker Regionsrådet at opnå ved ændringerne?
Tom.

49. Sammenfattende beskrivelse og vurdering af udvikling på specialundervisningsområdet
Region Midtjylland oplever, at flere kommuner begynder at overveje egne løsninger frem for regionale løsninger på specialrådgivning til tale- høre og synshandicappede.

Der er tale om relativt små specialer, hvor det vurderes nødvendigt med et vist befolkningsgrundlag for at oparbejde den nødvendige erfaring og etablere et specialiseret fagligt niveau.

Dette kan på sigt betyde, at borgere med særlige behov og problemer ikke vil kunne tilbydes ekspertise udviklet med udgangspunkt i de særlige erfaringer herfra.

Tale & Høre Instituttet - Taleområdet
På Taleområdet har kommunerne generelt indgået abonnementsaftaler for 2008 svarende til deres faktiske forbrug i 2007. Dog gælder det, at Tale & Høre Instituttet mangler finansiering af læseklassen og R-klassen i efteråret 2008.

Læseklassen er et helskoletilbud til børn og unge i skolealderen med svære læse/staveproblemer (ordblindhed). Der er i foråret 2008 visiteret 11 elever til læseklassen.

Kommunerne i Region Midtjylland har samlet set reduceret deres forhåndsaftale om køb af ydelser til læseklassen i 2008 med 25 % set i forhold til det faktiske forbrug i 2007. Det betyder, at tilbuddet i læseklassen fra og med skoleår 2008/2009 risikerer at forsvinde, da der forudsættes et minimumselevtal på ca. 10 elever for at kunne levere et tilstrækkelig faglig/pædagogisk tilbud.

Ved at lukke læseklassen vil der for den overvejende del af kommunerne ikke forefindes et specialiseret undervisningsforløb i form af et helskoleforløb til elever med svære læse-/stavevanskeligheder. På Tale & Høre Instituttet er der opbygget et fagligt miljø med specialuddannede medarbejdere (speciallærere og psykologer), der alle har tilegnet sig erfaringer og ekspertiser inden for området. Etableres der ikke en form for fælles drift, vil tilbuddet bortfalde som det sidste skoleforløb i et specialiseret miljø til svært ordblinde børn.

R-klassen er et udredningstilbud til normalt fungerende børn i skolealderen, som har pådraget sig svær hjerneskade som følge af f.eks. tumorer eller læsioner. Udredningen foretages af et specialiseret team med henblik på at finde det bedste permanente tilbud til den enkelte elev. Der findes ikke tilsvarende tilbud indenfor regionen.

Ingen kommuner har indgået forhåndsaftale om ydelser i r-klassen i 2008. I 2007 har der været visiteret i alt 4 børn til r-klassen. Det specialiserede team består af speciallærer, pædagog, fysioterapeut og psykolog. Såfremt der ikke visiteres til tilbuddet, vil der ikke

forefindes et tilsvarende tilbud til børn med erhvervede hjerneskader i regionen. De enkelte kommuner vil vanskeligt kunne etablere et lignende tilbud, da der ikke vil kunne opnås en tilstrækkelig volumen som grundlag for at drive tilbuddet. Hvis kommunerne under et ikke ønsker at sikre drift at tilbuddet, vil det betyde, at disse børn mister et specialiseret tilbud.

Tale & Høre Instituttet - Høreområdet
På Høreområdet er der sket en væsentlig reduktion i kommunernes efterspørgsel efter ydelser på børneområdet i Region Midtjyllands takstfinansierede tilbud grundet det forhold, at kommunerne i stedet har kunnet rekvirere ydelserne helt eller delvist objektivt finansieret i de lands- og landsdeldækkede tilbud i Region Nordjylland og Region Syddanmark.

Der er tale om undervisningstilbud til døve børn og til stærkt hørehæmmede børn. De medarbejdere, der varetager undervisningsopgaven, har gennem mange års erfaringer tilegnet sig en omfattende og specialiseret viden om undervisning af netop denne målgruppe og har veletablerede faglige netværk i nærområdet.

Såfremt kommunerne vælger at benytte de helt eller delvist objektivt finansierede tilbud i hhv. Region Nordjylland og Region Syddanmark, vil der ikke inden for regionen kunne tilbydes et undervisningsforløb til den målgruppe, ligesom der ikke vil kunne fastholdes en ekspertise på området med mulighed for at udbygge den faglige udvikling.

Region Midtjylland vurderer, at der bør sikres et specialiseret tilbud i alle 5 regioner i tilknytning til det universitetshospital i den pågældende region, der er specialiseret i høreproblemer.

Center for Syn og Kommunikation
På synsområdet har kommunerne generelt indgået abonnementsaftaler for 2008 svarende til deres faktiske forbrug i 2007. Dog gælder det, at Silkeborg Kommune har besluttet at varetage indsatsen på det generelle voksenområde selv. Kommunen har samtidig valgt at købe specialiseret undervisning og supervision af de kommunale medarbejdere, som skal varetage opgaveløsningen fra Center for Syn og Kommunikation.

Hvis flere kommuner fremadrettet vælger en tilsvarende model, vil Center for Syn og Kommunikation få en mere konsultativ rolle på området, hvilket vil betyde en spredning af det faglige miljø og udhule mulighederne for at give en specialiseret indsats i forhold til særlige og sjældne problemstillinger.

50. Øvrige forhold som Regionsrådet finder grund til at fremhæve
Børn og ungeområdet
Region Midtjylland undrer sig over, at der i skabelonen ikke er spurgt til børn og ungeområdet i samme omfang som til voksenområdet. Region Midtjylland glæder sig derfor over, at Velfærdsministeriet og Undervisningsministeriet som særlige temaer bl.a. har ønsket at sætte fokus på børn og ungeområdet. Samtidig vil Region Midtjylland gerne opfordre til, at børn og ungeområdet i højere grad inddrages i den faste skabelon næste år.

Samtidig vil Region Midtjylland gerne knytte følgende bemærkninger til børn og ungeområdet ud over det af ministerierne udmeldte tema:

Region Midtjylland vurderer, at det vil være meget væsentligt for, at der kan stilles specialiserede tilbud til rådighed for børn og unge med komplekse problemstillinger, at det sker i en driftsmæssig tæt sammenhæng med relaterede områder inden for sundhedsområdet, således at den udvikling af behandlingsmetoder m.v., der sker her, får afsmittende virkning på de sociale tilbud for børn og unge.

Dette gælder uanset, om der er tale om problemstillinger, som udgør små målgrupper, børn og unge med nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne samt børn og unge med psykiatriske lidelser, og hvor behandlingen på institutionen indeholder en væsentlig psykiatrisk indsats med sammenhæng til det øvrige psykiatriske system.

De børn og unge, der modtager tilbud på de regionale tilbud, har ofte meget komplekse problemer, ligesom antallet af børn med de pågældende problemer er så begrænset at den enkelte kommune kun vil møde få børn. Dette viser sig ved, at de regionale tilbud modtager fra mange kommuner inden for en specifik målgruppe.

Også på børn og ungeområdet er deltagelse i vidensnetværk meget central i Region Midtjylland. Regionens to sikrede institutioner Koglen og Grenen indgår således i forskellige netværk på nationalt niveau. Desuden pågår der i Danske Regioner p.t. et omfattende arbejde med at styrke indholdet af den pædagogiske og den undervisningsmæssige indsats i de sikrede institutioner. Ledelse og medarbejdere på de sikrede institutioner indgår i forskellige arbejdsgrupper herom.

Flere af regionens øvrige tilbud på børn og ungeområdet indgår i JYFE´s faglige netværk vedr. Handicap, Autisme, Socialpsykiatri og Misbrug. Alle tilbuddene på børn og ungeområdet og på specialundervisningsområdet indgår i en række interne netværk, herunder netværk for socialpsykiatri, handicap, kommunikation, akutfunktion. Herudover er en række tilbud leverandør til VISO.

Rehabilitering og genoptræning til børn og unge med betydelig og varig nedsat fysisk og psykisk funktionsnedsættelse varetages i dag for nogle kommuners vedkommende af Børn og Unge Centret, Rehabilitering.

Der er pt. kontakt med 1000 børn og unge og tilgang pr. år er på ca. 250 børn. Disse børn har problemer som fordeler sig på 4 hoveddiagnosegrupper: Bevægehandicap, udviklingshæmmede, multihandicappede med sammensatte problemstillinger samt øvrige former for diverse kromosomforstyrrelser, syndromer, epilepsi mm. Både børn og forældre har her stor gavn af, at dette tilbud sikrer en specialiseret indsats og et værdifuldt samspil med den pædiatriske del af sundhedsvæsenet.

Ventelister
I relation til besvarelsen af spørgsmål 36 og 37 om ventelister og ventetider på dagtilbudsområdet ønsker Region Midtjylland at gøre opmærksom på, at regionen ikke systematisk registrerer ventelister ud fra en betragtning om, at det er kommunerne, som har myndighedsansvaret og dermed kompetencen til at visitere brugerne til det ønskede tilbud.

Som nævnt er der i regi af den administrative styregruppe taget initiativ til at nedsætte en arbejdsgruppe, som har til formål at forestå det forberedende arbejde med et fælles ventelistesystem.

VISO
Region Midtjylland undrer sig endvidere over, at der i skabelonen ikke spørges til VISO. Dels er regionerne VISO-leverandører dels kan de regionale tilbud rekvirere vejledende specialrådgivning fra VISO. Det er Region Midtjyllands opfattelse, at VISO bør følges på lige fod med det øvrige socialområde. Det bemærkes i øvrigt, at Region Midtjylland ikke oplever det pres på regionens VISO-leverandører, som kunne forventes.

Sammenhæng med det somatiske område
Afslutningsvist finder Region Midtjylland grundlag for at tilføje, at brugerne af regionens tilbud på psykiatri- og socialområdet i meget vidt omfang også lider af somatiske sygdomme.

Det er således en styrke, at regionen har både det somatiske, det psykiatriske og dele af det specialiserede socialområde under sig, idet sammenhængen er med til at sikre faglig udvikling og opretholdelse af et højt niveau i den specialiserede indsats.

51. Særligt tema udmeldt fra ministerierne
TEMA 1 – Udviklingen i tilbudsmønsteret til børn og unge med fysisk eller psykisk funktionsnedsættelse
Introduktion til tilbud
Region Midtjylland driver 7 døgntilbud for børn og unge i henhold til lov om social service § 67, stk. 2. Dvs. døgninstitutioner for børn og unge, hvor den primære målgruppe er børn og unge, som pga. nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne har behov for behandling eller anden udviklingsmæssig støtte (f.eks. undervisning), og som i den sammenhæng har ophold uden for hjemmet, eller børn og unge med psykiatriske lidelser, og hvor behandlingen på tilbuddet indeholder en væsentlig psykiatrisk indsats med sammenhæng til det øvrige psykiatriske system.

Derudover driver Region Midtjylland 3 døgntilbud etableret i henhold til lov om social service § 67 stk. 1 (Døgntilbud for børn og unge, som på grund af sociale eller adfærdsmæssige problemer har behov for at blive anbragt uden for hjemmet) samt 2 sikrede døgninstitutioner etableret i henhold til lov om social service § 67, stk. 3. Udviklingen vedr. disse tilbud beskrives ikke i nedenstående idet temaet alene vedrører børn, unge og voksne med fysisk eller psykisk funktionsnedsættelse.

Kapacitetstilpasninger
I rammeaftalen for 2007 mellem Region Midtjylland og kommunerne i regionen blev der aftalt følgende tilpasninger af kapacitet på børn og ungeområdet:

Møllebækken
Ny afdeling med 4 pladser begrundet i stigende efterspørgsel.

Mellerup Skolehjem
Ny afdeling med 8 pladser begrundet i stigende efterspørgsel.

Himmelbjergets Børn og Unge Center – Himmelbjerggården
Etablering af ny afdeling (Babuska) med 4 pladser til selvskadende piger. Begrundet i efterspørgsel og tilbud til en gruppe piger, som der ikke var andre specialiserede tilbud til.

I en konsekvens af den store efterspørgsel til de specialiserede tilbud er der i rammeaftalen for 2008 mellem Region Midtjylland og kommunerne i regionen aftalt følgende tilpasninger af kapaciteten på børn og ungeområdet:

Fenrishus
Udvidelse med 4 dag- og 4 døgnpladser. Målgruppen er børn og unge - fra 0 år – med betydelig og varig nedsat fysisk og psykisk nedsat funktionsevne, der har behov for omfattende pleje og omsorg, der kræver en tværfaglig indsats i tæt samarbejde med somatisk sygehuspersonale. Det bemærkes, at der gennem det sidste år været en større overbelægning på Fenrishus.

Da Fenrishus løser opgaver af særlig karakter (sygeplejekrævende børn med behov for overvågning), som ingen andre institutioner kan påtage sig, er der stort pres på denne institution. Ved etablering af 4 nye dag- og 4 døgnpladser forventes det, at behovet for denne type pladser kan opfyldes

Holmstrupgård

Permanentgørelse af afdeling under Holmstrupgård med 5 projektpladser. Afdelingen oprettes på baggrund af den store efterspørgsel fra kommuner både i og uden for Region Midtjylland. Der har løbende været 10 -11 unge indskrevet i individuelle tilbud på Holmstrupgård.

Ved etablering af en permanent afdeling med individuelle tilbud sikres fleksibilitet og kontinuerlig kompetence- og erfaringsudveksling i personalegruppen, ligesom der opnås driftsfordele af økonomisk karakter. Der vil fortsat være fokus på, at der er tale om individuelle tilrettelagte anbringelsesforløb.

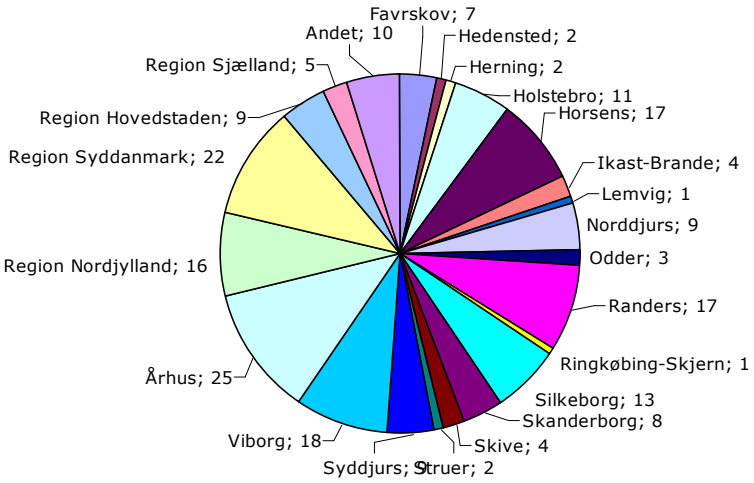
Holmstrupgård
Permanentgørelse af ambulant tilbud for stille piger. I sammenhæng med Holmstrupgårds øvrige tilbud og kompetencer, har Holmstrupgård i en forsøgsperiode gennemført i alt fire ambulante forløb af 10-16 ugers varighed for stille og indadreagerende piger i alderen 15 – 20 år. Tilbuddet permanentgøres som et ambulant tilbud for stille piger i henhold til lov om social service § 67, stk. 1-3.

Efterspørgsel
Region Midtjyllands døgntilbud på børn og ungeområdet er meget efterspurgte. Således var der på hele området en gennemsnitlig belægningsprocent på 124 %.

Tilbuddene på børn og ungeområdet og på specialrådgivningsområdet har i 2007 registreret i alt 303 henvendelser fra kommuner vedrørende børn og unge.

Region Midtjylland vil være kendt på at kunne levere ydelser af høj kvalitet og uden ventetid. Alle kommuner kan derfor få et regionalt tilbud inden for 1 uge, mens akutte sager løses inden for 24 timer. Opnåelsen af servicemålene forudsætter dog, at dette kan lade sig gøre inden for de kapacitetsmæssige rammer, som er udstukket af kommunerne i forbindelse med rammeaftalerne.

Nedenstående diagram illustrerer antallet af henvendelser, der er modtaget i 2007 af de enkelte § 67, stk. 2 tilbud fordelt på kommuner i Region Midtjylland og øvrige regioner (n = 215):

Med baggrund i de modtagne henvendelser er det vurderingen, at børnenes behandlingsbehov er blevet mere komplekse. Der er op til flere eksempler på, at børnene ved henvisningerne har

et ikke-beskrevet misbrug, eller også at børnene viser tydelige træk på ikke–udredte psykiatriske lidelser.

Denne stigende grad af kompleksitet medfører også et stigende behov for meget individuelt tilrettelagt tilbud, som er etableret i tilknytning til Holmstrupgård og Møllebækken.

Kendetegnende for henvendelserne er, at børnene, udover svære psykiatriske lidelser, kan have andre svære sociale, emotionelle og adfærdsmæssige vanskeligheder. Børnenes og de unges problematikker kommer til udtryk i omfattende tilknytnings- og relationsforstyrrelser, som medfører komplicerede adfærdsformer, som gør det svært at begå sig socialt blandt andre børn og unge. Der kan således være tale om både en kompenserende indsats og en behandlingsmæssig indsats, støtte og social træning og den dertil tilknyttede formidling af sociale normer. Kommunernes forventninger til det arbejde, som udføres i forhold til det enkelte barn, er også, at børnene får mulighed for at forbedre deres skolemæssige, erhvervsmæssige og sociale færdigheder. Altså en tværfaglig behandlingsmæssig indsats omfattende hele barnets/den unges situation.

Vurdering af kommunernes visitationspraksis m.v.
Det er på baggrund af henvendelserne fra kommunerne i 2007 til tilbuddene vurderingen, at kommunerne benytter de relevante tilbud, men at især de meget specialiserede og meget individuelt tilrettelagte tilbud er meget efterspurgte.

Det er på baggrund af henvendelserne fra kommunerne i 2007 til tilbuddene ikke vurderingen, at kommunerne samler indsatsen i egne tilbud.

I forbindelse med de kommunale redegørelser vedr. indgåelse af Rammeaftale 2008 har enkelte kommuner tilkendegivet, at de på længere sigt overvejer at samle en del af indsatsen i egne tilbud.

TEMA 1 – Udviklingen i tilbudsmønsteret til <u>voksne</u> med fysisk eller psykisk funktionsnedsættelse
På Region Midtjyllands område for senhjerneskadede opleves en tendens til en ændring af kommunernes visitationspraksis til regionens tilbud, som afstedkommer en vis ændring i tilbuddenes socialfaglige indhold.

Oplevelsen er, at kommunerne primært visiterer borgere med et større hjælpebehov, end kommunerne selv kan imødekomme, til regionens tilbud. Det betyder, at den gennemsnitlige indsats over for brugergrupperne på tilbuddene til senhjerneskadede generelt stiller større krav til den faglige viden i tilbuddene. Der sker dermed en ændring i retning af en endnu mere specialiseret socialfaglig og tværfaglig indsats.

Udviklingen i kommunernes efterspørgsel i 2007 har dannet grundlag for at oprette flere pladser i specialiserede tilbud til to specielle målgrupper. Det gælder for det første tilbud til en gruppe personer med svære hjerneskader og stærkt udadreagerende adfærd. For det andet gælder det et specialiseret tilbud om intensiv rehabilitering til personer med svære hjerneskader og stort plejebehov umiddelbart efter udskrivelsen fra hospitalet.

Udviklingen i kommunernes efterspørgsel i 2007 har også tegnet et billede af en vigende tilgang til regionens specialiserede dagtilbud om rehabilitering til personer med moderate hjerneskader til trods for, at Region Midtjylland ikke vurderer, at færre borgere har behov for disse tilbud og ej heller, at kommunerne har egne tilsvarende tilbud. Region Midtjylland finder dette meget bekymrende.

TEMA 2 – Udslusning fra forsorgshjem
Introduktion til tilbuddet Skovvang

Region Midtjylland driver forsorgshjemmet Skovvang i Holstebro. Skovvang har i alt 60 pladser i forsorgstilbuddet efter § 110 og derforuden 16 pladser efter § 108 i henholdsvis alternativt plejehjem og i botilbud til personer med misbrug af rusmidler og en diagnosticeret sindslidelse. § 110-pladserne er fordelt på en lang række forskelligartede tilbud:

- Sygeafdelingen med afgiftnings- og afrusningsafsnit
- Herberg og boafdeling til traditionelt basisophold for selvmødere
- Boafdeling for mænd
- Boafdeling for unge
- Boafdeling for kvinder
- Botræning i forpligtende bofællesskaber med individuelt tilpasset støtte fra personale.
- Aktivering og beskæftigelse i eget værksted.
- Efterværn i udslusningsboliger, i selvstændige bofællesskaber eller i egen bolig.

Der er således tale om et differentieret tilbud. Et ophold på Skovvang er typisk sammensat af ophold i 3-4 forskellige afdelinger med forskellige formål og forskellige grader af støtte og omsorg. Opholdet på Skovvang giver aktiverende omsorg målrettet den enkeltes aktuelle behov, der gradvist gør den enkelte bruger i stand til at blive udsluset til egen bolig eller et mere hensigtsmæssigt tilbud.

Den geografiske placering af Skovvang indebærer andre muligheder og andre målgrupper end forsorgshjem placeret i landets store byområder. Det betyder for eksempel, at der ikke er problemer med at finde ledige boliger til personer, der skal udsluses fra forsorgshjemmet. Udfordringen er derimod at finde boliger, som også er egnede til formålet.

Udviklingen i den gennemsnitlige opholdstid for brugere i forsorgshjem
For at give et reelt billede af opholdstiden på Skovvang er den opgjort på henholdsvis sygeafdelingen og forsorgsafdelingerne. På sygeafdelingen har mange personer typisk et kort ophold, mens færre personer har længere ophold i forsorgsafdelingerne. Opholdstiden i forsorgsafdelingerne dækker over ophold i flere forskellige afdelinger/tilbud målrettet brugerens aktuelle behov.

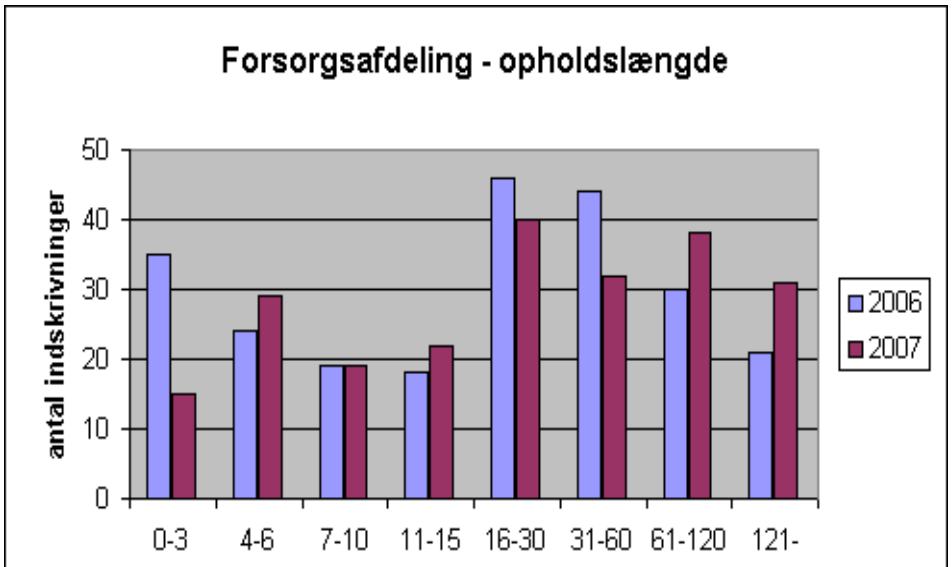
Gennemsnitlig opholdstid i forsorgsafdelingen:

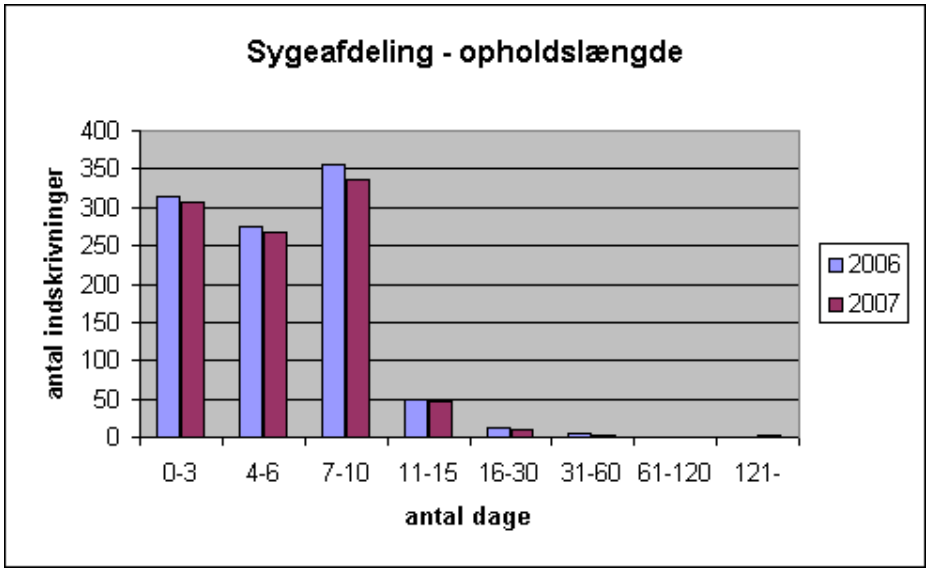
2006	38,4 dage
2007	46,3 dage

Gennemsnitlig opholdstid i sygeafdelingen:

2006	6,2 dage
2007	6,3 dage

Længden af opholdene på Skovvang fordeler sig som det fremgår af søjlediagrammerne herunder:

Stigningen i den gennemsnitlige opholdstid i forsorgsafdelingen fra 2006 til 2007 skyldes en stigning i antallet af de længste ophold. Det vurderes, at dette skyldes, at der mangler pladser i egnede tilbud til især tre grupper af brugere, jf. uddybning senere.

Indsatser eller besluttede tiltag i 2007, der skal styrke en hurtig udslusning fra forsorgshjem
På forsorgshjemmet Skovvang arbejdes der til stadighed på at udvikle individuelt tilpassede forløb målrettet den enkelte brugers aktuelle behov. Målet for indsatsen er altid at hjælpe den enkelte til at blive i stand til at klare sig selv med mindst mulig støtte. Dette konstante fokus sikrer hurtigst mulig og langtidsholdbar udslusning fra forsorgshjemmet.

Når der arbejdes med differentierede tilbud, arbejdes der med tilsvarende differentierede takster på tilbuddene. Det er vigtigt at synliggøre sammenhængen mellem pris og ydelse, såvel for medarbejderne i organisationen, der leverer ydelserne, som for kommunerne, der køber ydelserne.

Indsatser eller besluttede tiltag i 2007, der øger samspillet mellem forsorgshjem og kommunernes øvrige tilbud
For hver eneste indskrivning på forsorgshjemmet Skovvang udarbejdes et forslag til en opholdsplan. Opholdsplanen har to formål; dels at målrette og kvalitetssikre indholdet af hvert enkelt ophold, dels at afstemme indsatsen med kommunens handleplan for den enkelte borger.

Forslaget til opholdsplaner afsendes for hver indskrivning til borgerens kommune, som dermed har mulighed for at acceptere, afvise eller korrigere forslaget og for at koordinere opholdet med borgerens individuelle handleplan efter Servicelovens § 141.

Andre forhold, der har betydning for vurderingen af udslusningsindsatsen, herunder kommunernes vurdering af, om der er borgere, der opholder sig længere end nødvendigt på forsorgshjem i forhold til, at kommunen kan påbegynde en indsats
Som tidligere nævnt er der en gruppe af personer, som opholder sig meget længe i forsorgsafdelingen på forsorgshjemmet Skovvang. Det skyldes, at der er mangel på egnede

tilbud at udsluse visse grupper af borgere på forsorgshjemmet til. Der er behov for flere pladser i følgende tre typer af tilbud:

- Varige boliger efter Servicelovens § 108 til personer med et langvarigt og fortsat aktivt misbrug af rusmidler kombineret med en diagnosticeret sindslidelse. Der er tale om personer som typisk har været igennem en række behandlingstilbud uden positive resultater. De har brug for en tryg hverdag i en bolig med personale, der yder pleje og omsorg.
- Varige boliger efter Servicelovens § 108 til personer, der efter en lang misbrugskarriere har pådraget sig en række funktions- og helbredsmæssige skader, så de har behov for særlig vedvarende pleje og omsorg. Der er tale om personer, der har levet socialt isolerede og udstødte fra det øvrige samfund. Derfor kan de ikke umiddelbart indgå i eksisterende kommunale ældretilbud.
- Selvstændige bofællesskaber for eksempel i form af opgangsfællesskaber med en tilknyttet boligsocial medarbejder. Bofællesskaberne bør målrettes til en gruppe af personer, som efter en periode i forsorgshjemmets boafdelinger er i stand til at klare sig med mindre støtte, men ikke i selvstændig bolig med efterværn. Der er typisk tale om ældre mænd med en lang misbrugskarriere (oftest alkohol), og med problematikker omkring ensomhed og angst. De har brug for egnede boliger, der ikke efterlader dem isoleret, og samtidig for en vis tilknytning til et passende aktivitets- eller beskæftigelsestilbud.

52. Indberetning færdig
Tom.